

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 19 4 ● 2020

● Wim Ruitenbeek, Piet Zomerdijs en Kees Scharringa bijeen ter gelegenheid van het verschijnen van de broedvogelatlas in 2010. Foto: Nel Ruitenbeek.

BROEDVOGELS VAN NOORD-HOLLAND

● Het eerste broedvogelboek van de SVN, gepubliceerd in 1990.

In 2020 bestaat de Vereniging Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN) 40 jaar. Ter gelegenheid van dit jubileum verschijnen er in de komende vier nummers van tussen Duin & Dijk van verschillende vogelwerkgroepen artikelen over hun activiteiten en onderzoeksresultaten.

Verleden

Het zaadje voor de SVN werd eigenlijk al in 1960 geplant toen de VWGNoordhollands Noorderkwartier werd opgericht. Het tijdschrift *De Pieper* groeide uit tot een gerenommeerde kroniek waarin veel onderzoeksresultaten uit Noord-Holland Noord werden gepubliceerd. De vele inventarisaties vormden de opmaat voor de uitgave *Broedvogels van Noord-Holland Noord* (Zomerdijs *et al.*, 1971). In de jaren zeventig werden er steeds meer lokale vogelwerkgroepen opgericht. Uit de behoefte aan bundeling van krachten en kennis ontsproot eind 1980 de SVN. Er kwam ook een nieuw tijdschrift: *De Graspieper*. Het blad mocht niet te duur worden, dus aanvankelijk werden alle teksten op een elektrische IBM schrijfmachine (met correctie-

toets) getypt en was de lay-out een kwestie van schaar en lijmpot. Bij de oprichting, zo'n twintig jaar later, van het platform Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna (POFF), kwam er een nieuw tijdschrift over alle aspecten van natuur in Noord-Holland: *tussen Duin & Dijk*. SVN, die deel uitmaakt van de POFF, besloot toen *De Graspieper* op te heffen.

Gezamenlijke projecten

Een van de eerste gezamenlijke projecten van de SVN was het onderzoek naar de stand van de weidevogels, met speciale aandacht voor zes soorten steltlopers (Werkgroep Weidevogels Noordhollands Noorderkwartier, 1982). Door samenwerking met de provincie Noord-Holland kon in 1990 bij het tienjarig bestaan *Broedvogels van*

Noord-Holland (Ruitenbeek *et al.*, 1990) worden uitgebracht, met voor die tijd een unieke benadering van broedvogelgezelschappen.

In de jaren 2005-2009 werd een vrijwel provinciedekkend broedvogelonderzoek uitgevoerd. Samen met Landschap Noord-Holland bracht de SVN in 2010 bij het dertigjarig bestaan de *Atlas van de Noord-Hollandse Broedvogels* uit (Scharringa *et al.*, 2010).

Heden

Anno 2020 zet de SVN zich in voor 'de bescherming van vogels en hun leefomgeving en daarmee voor natuurbescherming in het algemeen'. De SVN richt zich méér dan alleen op vogels en hun bescherming; vogels zijn een resultante van en daarmee een graadmeter voor de kwaliteit van onze leefomgeving. In de SVN werken veertien vogelwerkgroepen samen, die tezamen Noord-Holland volledig dekken. Alleen in Noord-Holland en Overijssel zijn de vogelwerkgroepen op provinciaal niveau georganiseerd. Dat is een organisatievorm die daarmee z'n tijd vooruit is nu het maken van beleid, en vooral de implementatie daarvan, steeds meer

jaar!

● Alle ornithologische artikelen uit *De Graspieper* en *De Pieper* op CD.

● De oerversie van *De Graspieper*, het tijdschrift van de SVN.

● De *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels* verscheen twintig jaar na nummer één.

verschoven wordt van het Rijk naar de provincies. Daarnaast is de Omgevingswet in de maak waarin participatie van burgers en belangenorganisaties een verplicht onderdeel gaat worden bij het nemen van besluiten over projecten en activiteiten. Een grote kans voor de SVN om zich te ontwikkelen tot een volwaardige gesprekspartner.

Toekomst

Is dat nodig? In onze ogen meer dan ooit! Een paar voorbeelden. Allereerst de energietransitie waar op dit moment een groot proces gaande is om tot zoekgebieden te komen voor het plaatsen van velden met zonnepanelen en windturbines. Potentiële conflicten met vogelbelangen zijn daarbij evident. Denk aan windturbines in vogeltrekbanen.

De toenemende recreatiedruk en het idee dat natuur 'beleefbaar' moet zijn, leidt tot plannen voor nieuwe recreatieve routes door waardevolle gebieden en kwetsbare natuur. Vogels zijn daarbij het meest gevoelig voor verstoring en dus als eerste de dupe. Maar ook de wens/noodzaak voor allerlei infrastructurele voorzieningen - huizen, wegen, industrieterreinen, dijkverzwaringen,

snelle fietsverbindingen, etc. - leidt er meestal toe dat keuzes gemaakt worden op basis van uitsluitend economische overwegingen.

De SVN zal zeker een gesprekspartner moeten zijn in deze discussies. Ook moet de SVN met de provincie in discussie blijven over de bescherming van de smient. Noord-Holland zou trots moeten zijn op haar smienten en deze effectief moeten beschermen in woord én daad.

Naast deze nieuwe rol blijft SVN uiteraard doorgaan met het behartigen van directe vogelbelangen door bijvoorbeeld lokale bescherming, het aanbieden van nestgelegenheid, het aanleggen van vogelvriendelijke plekken en het doen van tellingen. En met het Wim Ruitenbeek Fonds blijven we vogelonderzoek en publicaties in Noord-Holland stimuleren en financieel ondersteunen.

Zijn er uitdagingen? Jazeker! Denk aan het winnen van bekendheid als adviseur en gesprekspartner in de verschillende discussies. Het communiceren met de achterban verdient grotere aandacht, evenals de noodzakelijke verjonging van het ledenbestand en het omgaan met

het vogelen van de toekomst met al z'n nieuwe digitale mogelijkheden. Met aandacht voor al deze opgaven hopen we de komende decennia het vogelen in Noord-Holland verder te versterken met een door allen geaccepteerde en gewaardeerde, robuuste natuur in Noord-Holland als basis.

Kees Scharringa
hornbill@xs4all.nl
Hans Stapersma
j.stapersma@gmail.com

Literatuur

- RUITENBEEK, W., C. SCHARRINGA & P.J. ZOMERDIJK (red.), 1990. Broedvogels van Noord-Holland, Samenwerkende Vogelwerkgroepen, Assendelft.
- SCHARRINGA, C., W. RUITENBEEK & P.J. ZOMERDIJK (red.), 2010. Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland & Landschap Noord-Holland.
- WERKGROEP WEIDVOGELS NOORD-HOLLANDS NOORDERKWARTIER, 1982. Weidevogels in Noordhollands Noorderkwartier. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, Assendelft.
- ZOMERDIJK, P.J., Chr. VAN ORDEN, K. ZWART e.a., 1971. Broedvogels van Noord-Holland Noord, Zaandijk.